

Sp. 748. Tillaga til þingsályktunar [404. mál]

um undirritun og fullgildingu samnings um verndun villtra plantna, dýra og lífsvæða þeirra í Evrópu.

Flm.: Magdalena M. Sigurðardóttir, Haraldur Ólafsson,
Guðrún Tryggvadóttir.

Alþingi ályktar að skora á ríkisstjórnina að undirbúa undirritun og fullgildingu samnings Evrópuráðsins, um verndun villtra plantna, dýra og lífsvæða þeirra í Evrópu, sem gerður var í Bern 19. september 1979.

G r e i n a r g e r ð .

Nú eru liðin rúm sjö ár síðan fyrstu Evrópuráðsríkin undirrituðu samning um verndun villtra plantna, dýra og lífsvæða þeirra í Evrópu, en það var á fundi umhverfismálaráðherra Evrópuráðsríkja í Bern 19. september 1979. Síðan hefur samþykktin verið kennd við borgina Bern.

Öll Evrópuráðsríkin nema Malta og Ísland hafa undirritað samninginn. Sextán þessara ríkja hafa fullgilt samninginn en Belgía, Frakkland og Kýpur hafa enn ekki gert það. Finnland, sem einungis er áheyrnaraðili að ráðinu en tekur virkan þátt í störfum þess, hefur fullgilt samþykktina, einnig Evrópubandalagið.

Ísland tók þátt í undirbúningi samþykktarinnar og menntamálaráðuneytið lét þýða hana á íslensku strax þegar hún var fullfrágengin og hefur sent hana stofnunum og ráðuneytum til umsagnar.

Þeir sem vinna að náttúru- og umhverfisverndarmálum hér á landi, svo sem Náttúruverndarráð, Náttúrufræðistofnun Íslands og Líffræðistofnun Háskólans, náttúruverndarþing, samtök og félag eins og Landvernd, náttúruverndarfélag, Hið íslenska náttúrufræðifélag og ýmsir fleiri, hafa unnið að því að Ísland undirriti og fullgildi Bernarsamþykktina.

Náttúru- og umhverfisverndarmál verða sífellt mikilvægari málaflokkar. Það getur því ekki verið heppilegt til lengdar að Íslendingar standi einir Norður-Evrópuríkja utan ýmissa fjölbjódasamþykktanna um náttúruverndar- og umhverfismál og séu jafnvel tortryggðir og vændir um óheilindi í þeim málum fyrir vikið.

Á það skal bent að við munum þurfa að gera fyrirvara vegna örfárra tegunda á skrá samþykktarinnar, eins og heimilt er og fleiri ríki hafa gert. En þess skal getið að Norðmenn,

sem fullgilt hafa Bernarsamþykktina, gerðu enga fyrirvara vegna þeirra hvalategunda sem þeir veiða því að þeir töldu ákvæði samþykktarinnar sjálfrar nægja, enda eru þessar tegundir ekki alfriðaðar samkvæmt samþykktinni og þær veiðiaðferðir, sem notaðar eru við hvalveiðar, heimilar.

Flutningsmenn þessarar tillögu telja það tímabært að Íslendingar undirriti og fullgildi Bernarsamningana og leggja því til að ríkisstjórnin gangist fyrir því að Íslendingar fullgildi þennan samning Evrópuráðsins um verndun villtra plantna, dýra og lífsvæða þeirra í Evrópu.

Fylgiskjal.

Úr formála að Bernarsamþykktinni.

Þau ríki, sem undirrita samninginn, gera sér ljóst að villtar plöntur og dýr eru arfleifð náttúrunnar, fegurðarverðmæti með vísindalegt, menningarlegt og efnahagslegt gildi til nota fyrir tómstundaiðkun og með gildi í sjálfu sér sem nauðsyn ber til að halda við og afhenda komandi kynslóðum,

viðurkenna nauðsynlegt hlutverk villtra plantna og dýra til að viðhalda lífrænu jafnvægi í náttúrunni,

taka tillit til þess að stofn margra villtra dýra, plöntu- og dýrategunda minnkar ískyggilega og sumar þeirra eru í útrýmingarhættu,

gera sér grein fyrir því að verndun lífsvæða er snar þáttur í friðun og verndun villtra plantna og dýra,

viðurkenna að stjórnvöld þurfi að taka tillit til verndunar villtra plantna og dýra við stefnumörkun og áætlanagerð og að koma þurfi á fót alþjóðlegri samvinnu um verndun fartegunda sérstaklega,

hafa í huga fjölda tilmæla frá ríkisstjórnnum eða alþjóðatofnunum um sameiginlegar aðgerðir, einkum þau tilmæli er fram komu á ráðstefnu Sameinuðu þjóðanna um umhverfi mannsins árið 1972 og á ráðgjafarþingi Evrópuráðsins . . .

Úr I. kafla. Almenn ákvæði.

1. gr.

Markmið þessa samnings er að vernda villtar plöntur og dýr og lífsvæði þeirra, einkum þær tegundir og þau lífsvæði þar sem verndun krefst samvinnu margra ríkja, og að efla slíka samvinnu.

Sérstök áhersla er lögð á tegundir sem hætt eru komnar eða eru viðkvæmar, þar á meðal fartegundir sem hætt eru komnar eða eru viðkvæmar.

2. gr.

Samningsaðilar skulu gera nauðsynlegar ráðstafanir til að viðhalda eða koma fjölda villtra plantna og dýra á það stig sem samsvarar einkum vistfræðilegum, vísindalegum og menningarlegum þörfum en tekið sé mið af efnahagsþörfum og tómstundaiðkun og þörfum deilitegunda, afbrigða eða gerða sem hætt eru komin á einstökum stöðum.

3. gr.

Sérhver samningsaðili skal gera ráðstafanir til að efla heildarstefnu síns lands varðandi verndun villtra plantna og dýra og lífsvæða með sérstöku tilliti til tegunda sem hætt eru komnar eða eru viðkvæmar, einkum einleindra, og lífsvæða sem eru í hættu, í samræmi við ákvæði þessa samnings.

Sérhver samningsaðili skal taka tillit til verndunar villtra plantna og dýra við áætlanagerð og stefnumótun og við mengunarvarnir.

Hver samningsaðili um sig skal efla fræðslu og dreifa almennum upplýsingum um nauðsyn þess að vernda villtar plöntu- og dýrategundir og lífsvæði þeirra.